

Kennelklubbens instruktion för artificiell insemination

Godkänd av styrelsen 13.12.2012 Bestämmelserna träder i kraft 1.1.2013.
Uppdaterad instruktion har godkänts av styrelsen 7.4.2016 och träder i kraft 1.1.2017.

1 ALLMÄNT

1.1 Begreppet artificiell insemination

Insemination delas in i tre klasser:

- Användning av färsk sperma
  - insemination sker med färsk spermier genast efter insamlingen av sperma
- Användning av transporterad sperma
  - insemination sker med utspädd eller kyld sperma efter transport (eller förvaring)
- Användning av fryst sperma
  - insemination sker med sperma som har frysts ned för transport och förvaring

1.2 Import och export av sperma

Vid import av sperma efterföljs bestämmelserna utgivna av jord- och skogsbruksministeriet.

Så att tikar som är föremål för insemination inte skulle smittas av brucella canis, rekommenderas att ett blodprov tas av hanen högst en månad innan nedfrysning och efter hanens senaste betäckning med hjälp av vilket man har serologiskt bekräftat att hanen är negativ med avseende på Brucella canis.

Exportbestämmelserna angående sperma är specifika för varje land. Om sperma skickas utomlands, är det skäl att på förhand reda ut bestämmelserna angående import och användning av sperma i landet i fråga.

1.3 Etiska instruktioner

Orsaken till insemination får inte vara tikens eller hanens ovillighet eller oförmåga till normal parning. I FCI:s avelsregler görs en linjedragning om att insemination inte borde användas för djur som inte har tidigare fortplantat sig naturligt.

Kennelklubbens allmänna avelsstrategi följer FCI:s linjer. Enligt avelsstrategin används för avel endast hundar som kan fortplanta sig på ett naturligt sätt och sköta sina valpar. Både tiken och hanen ska vara villiga att para sig naturligt. Hanar, som tidigare inte har kunnat betäcka normalt eller som har nedsatt libido bör inte användas för avel ens genom insemination.

Insemination är motiverad t.ex. när:

- veterinärmedicinska orsaker (skada, förhindrande av spridning av infektioner el. dyl.) förutsätter det
- avståndet mellan hanens och tikens hemorter är så långt att kostnaderna/tiden som skulle gå åt till betäckningen utgör ett hinder för betäckning

- man önskar göra ett avelsprogram på lång sikt genom att ta till vara hanars sperma
- man utför forskning

Insemination är inte acceptabelt när:

- hanens eller tikens fortplantningsförmåga har störningar
- hanen eller tiken lider av en ärftlig sjukdom eller en defekt eller ett överdrivet strukturdrag som hindrar normal betäckning
- hanen eller tiken lider av eller ger i arv en allvarlig ärftlig sjukdom eller defekt
- användning av insemination leder till överdriven användning av enskilda hanar så att avelsbotten smalnar

Dessutom rekommenderas att en tik som insemineras med fryst sperma har tidigare haft åtminstone en valpkull som har fötts naturligt efter normal betäckning.

Specialklubbarna kan ge ytterligare rekommendationer.

Tikens ägare/avelsrättens innehavare och hanens/spermans ägare ansvarar särskilt för att de etiska instruktionerna följs.

1.4 Betalningar

Tikens och hanens/spermans ägare/avelsrättens innehavare avtalar sinsemellan på förhand om betalning av kostnaderna i samband med artificiell insemination.

2 INSAMLING, FÖRVARING OCH ANVÄNDNING AV SPERMA

2.1 Veterinärens erfarenhet, utrustning och utrymmen

Uppnåendet av bra resultat kräver specialkunnande och erfarenhet av veterinären med avseende på artificiell insemination av hundar och hantering av sperma samt vederbörligt utrustade utrymmen.

Insamling och hantering av sperma förutsätter specialutbildning och specialutrustning och åtgärden ska genomföras i vederbörliga utrymmen.

2.2 Identifiering av hundar

I samband med insamlingen av sperma och insemination av tiken ska det bekräftas att hundarna är ID-märkta på ett av Kennelklubben godkänt sätt eller så ska hundarna ID-märkas i samband med åtgärden. Om en tidigare gjord ID-märkning inte kan läsas ska hunden märkas på nytt vid insamlingen/inseminationen.

En utländsk spermagivarhane bör vara pålitligt identifierad enligt bestämmelserna i respektive land.

2.3 Insamling och förvaring av sperma

Sperma kan insamlas av veterinär eller under veterinärens tillsyn av en person som fått vederbörlig utbildning.

Veterinären utför i samband med insamlingen av sperma hanens klinisk-andrologiska kontroll samt undersöker spermans kvalitet.

Varje spermados ska märkas tydligt. Det rekommenderas att följande kännetecken för hunden används: ras / officiellt namn / registreringsnummer / ID-märkningsnummer.

Fryst sperma lagras i specialutrustade spermabanker.

2.4 Insemination med sperma

En legitimerad veterinär får inseminera med sperma.

Veterinären ska före inseminationen försäkra sig om att ett vederbörligt intyg om spermans ursprung finns. För sperma som insamlats i Finland krävs en av veterinären undertecknad spermainsamlingsblankett där hanen identifieras och dess ID-märkning konstateras. För sperma som insamlats utomlands godkänns alternativt också en spermainsamlingsblankett, om man vid insamlingen har följt instruktionerna av landets kennelcentralorganisation/myndigheter. Också av en utländsk blankett ska framgå minst hundens officiella namn och registreringsnummer.

Ifall intyg saknas kan valpkullen registreras endast på basis av en härstamningsundersökning. Den härstamningsanalys som behövs kan också göras med hjälp av DNA som insamlas från hanens sperma.

2.5 Intyg i samband med insemination

För transportsperma eller sperma som ska frysas som har insamlats i Finland bör Kennelklubbens fyrdelade spermainsamlingsblankett eller motsvarande elektroniska blankett fyllas i.

- ett exemplar skickas till Kennelklubben efter insamlingen
- ett exemplar till den som insamlar sperman/spermabankens arkiv
- ett exemplar följer med sperman och skickas till Kennelklubben i samband med inseminationen som görs med sperman
- ett exemplar till spermans ägare

För utländsk sperma krävs att en blankett som godkänts av kennelcentralorganisationen eller spermabanken i landet i fråga har använts.

Om hanen redan har en DNA-identifikation sparas detta till hanens uppgifter. I annat fall rekommenderas det att man i samband med användning av fryst sperma låter göra en DNAidentifikation för hanen, ifall ägaren tillåter detta. (Uppdatering styrelsen 7.4.2016)

I samband med insemination av en tik (färsk, transporterad eller fryst sperma) ifylls Kennelklubbens fyrdelade inseminationsintyg eller motsvarande elektroniska blankett.

- ett exemplar till Kennelklubben efter inseminationen
- ett exemplar till tikens ägare
- ett exemplar till den som utför inseminationen
- ett reservexemplar till hanens/spermans ägare

Den inseminerande veterinären ansvarar för att det av honom/henne ifyllda inseminationsintyget samt Kennelklubbens spermainsamlingsblankett som följt med sperman skickas direkt till Kennelklubben inom 14 dygn från inseminationen.

3 REGISTRERING AV VALPAR SOM FÖTTS EFTER ARTIFICIELL INSEMINATION

Om tiken har varit föremål för artificiell insemination, ska parningsbeviset innehålla en anteckning om detta. Förutom de allmänna och rasspecifika registreringsvillkoren som Kennelklubben ställer för normal betäckning ställs följande tilläggsvillkor för registrering av en valpkull som fötts efter artificiell insemination:

- Vid registrering av valpkullen krävs ett av veterinären vederbörligt ifyllt och undertecknat inseminationsintyg.
- Ifall inseminationen har skett med transportsperma eller fryst sperma krävs dessutom ett av veterinären vederbörligt ifyllt och undertecknat spermainsamlingsintyg eller för importsperma ett sådant intyg om spermans ursprung enligt bestämmelserna i landet ifråga som innehåller åtminstone hanens officiella namn och registreringsnummer.